

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Triplex Statvs; Ecclesiasticvs, Religiosus, & Sæcularis

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663**

Caput 4. De voto Castitatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80707](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80707)

cū beneficio ū Quo casu ad eum pertinet reditu-
tuū ad ministratio, quos ad sui sustentationē
pialque causas potest applicare, quod
reliquum erit, pertinet ad Ecclesiam, vel be-
neficiū n, cui seruit. Donationes verò de
reditibus beneficij factae ab eo in vlti non
pios, (unt inualidæ, ac contra iustitiam, ne-
que accipientes non possunt eas tuta consciē-
tia retinere. Suar. & Molin. quos citat, &
sequitur Bulembaum l. 4. c. 1. dub. 4. Ad Mo-
nasterium vero pertinent omnia alia, quæ
al unde, quam ex beneficio acquirantur, ni-
si ex consuetudine Ecclesiæ cedant. Azor. 10.
l. 1. 12. cap. 10. q. 6. & 7. Molin. d. 276. L. y-
man. l. 4. r. 5. c. 7. n. 12.

14 Delinquit verò contra paupertatis votum,
si quid sine domi, siue foris, etiam ex iis,
quæ ad vltum, ac vestitum attinent, sine su-
perioris consensu expulso, tacito, vel præ-
sumpto, accipiat, retineat, absumat, permu-
ter, donec alteri, vel accommodet. Dxi sine
consensu tacito. Nam si Prælati sciat, iudi-
cium aliquid accipere, retinere, vel expen-
dere, & non prohibet, cum facile possit, ta-
citate consensu videtur. Vnde si in Religio-
ne aliqua viget consuetudo recipiendi, vel
expendiendi sine superioris facultate, id per
tacitam approbationem Prælati, qui id
tolerando, consuetudinem rationabiliter vi-
gere declarat. Et si Prælati subito donet,
vel donari permittat imagines, rosaria, &c.
Sciens iis omnibus ad proprium vsum non
indigere, tacite facultatem concedere cen-
setur aliis donandi. Talem autem consensum
nisi in rebus parvis & crebro occurren-
tibus non præsumerem. Addidi, *Vel præ-
sumpto*. Hic enim locum habet, cum res vir-
get, superiorque præsens non est. Excul-
aris vero à mortali, si præsumas ex superio-
ris affectu, rem concessurum, si à te rogat-
tur, quia tunc ceteris, rem ex voluntate
superioris saltem virtuali, quæ in illo affec-
tu laet, habere. Ideoque si superior tantum sit
inuitus quoad modum, venialiter quidem de-
linquisti, non tamen contra paupertatem. Suar.
tom. 4. de Relig. l. 8. cap. 11. Sanch. l. 7. De-
cal. c. 29. numero 53. Layman. l. 4. tract. 5.
capite septimo numer. 6. Lessi. l. 2. capite
41. numero 79.

15 Religiosus in alium vsum expendens, aut
destinans, aut culpabiliter amittens ea,
quæ data ei sunt ad vsum proprium, con-
tra votum paupertatis delinquit, quia in
his tantum habet vsum facti, idque præ-
catio quando superiori videbitur: estque
dominij actus posse rem suo arbitrio de-
stinare. Sanchez. lib. septim. Decalog. cap. 29.
Layman. lib. 4. tract. quinto capite septimo
numero sexto. Lessi. lib. secund. cap. 41. n. 79.

16 Peccat, si quæ publicat, ut id liberæ
Prælati dispositioni subducatur. Nec Procura-
tores, Oeconomi, Administratores, Præla-
ti inferiores quidquam possunt expendere
præterquam quod Ordinis Regula, supe-
rioris voluntas, vel consuetudo postulat.
Quia non sunt domini bonorum commu-
nium, sed solum administratores. Layman.
libro quarto tract. quint. capite septim. numer.
9. ex Diu. Thom.

Demum si Prælati subito permittat,
vè bona ex quacunque causa, aut titulo
provenientia vanos, torpes, vel illicitos
expendat in vitis: aut superflua pretiosa
& statum non decentia penes se habeat: etiam si
peccat & Prælati, & subditis contra
paupertatis votum, estque talis donatio
sen alienario irrita, ac restitutioni obno-
xia, quia Prælati non potest dare veniam
maiorē ei quam ipse habet: ipse autem
cum dominus non sit, non potest bono
suo arbitrari & inutiliter expendere, sed
tantum in Religionis necessitatem, & vi-
litatem. Lessi. libro secund. capite 41. du-
bio 9. Molina tom. secund. disput. 276.
Lugo de inst. d. 3. sectio. septima nume-
ro 131.

CAPVT IV.

De voto Castitatis.

X Castitatis voto Religiosus tene-
tur in primis, coniugio abstinere,
Deinde ab omni intimo, & exter-
no actu, qui sit contra castitatem, vt à tur-
pibus cogitationibus, ac delatione mo-
sa, à pollutione, ab omni actu venereo, à
turpi contractu, ab impudico aspectu: & ab
omnibus iis, quæ aliquo modo contra vir-
tutem castitatis existant, quidquid enim in
secularibus extra coniugium est aliquo
modo contra castitatem peccatum, est in Re-
ligioso Sacrilegium contra votum; c proinde
duplicem habet malitiam ita tamen vt mali-
tia sacrilegij mortalis sit in iis actibus in
quibus libidinis malitia sit lethalis; venialis
autem, in quibus mala venialis est. Sanchez l.
5. Decal. c. 6. num. 9. Suar. tom. 1. de Relig. l. 3. c. 3.
Laym. l. 4. tract. quinto capite octauo numero
primo.

Profecto quia difficile est, Religiosi, qui co-
iugio non potest post voca emissā colligari, vt
licitis voluptatibus potatur, castitatem ser-
uare, à Doctoribus monetur, vt octo medijs
efficacibus quidem ad tuendam eius vtatur.
Primum est humilitas, vt nostra fragilitate
cognita ad Deum recurramus, inxta illud Sap.
8. Scio, quod non possum esse continens nisi
Dus dederit mihi. Secundum sobrietas. Vn-
de Hierony Difficile seruatur inter epulas pu-
dici. Tercium, carnis mortificatio. 1. Cor. 9.
Castigo corpus meum. Quartum, seruatio custo-
diæ Eccl. 9. Averte faciem tuam à muliere
comp. a. & ne circumspicias mulierem alienam;
propter speciem enim mulieris multi perierunt.
Quintum, Orationem declinat, sante Pau-
lo, Fugite fornicari. nem Sextum, Virilis ren-
tationum resistentia, qua demonis sugge-
stiones repellimus. prim. Petr. quint. Cui
resistite foris in fide Septimum, feruens
Dei dilectio, qua amarissimam volupta-
tum delectationem facile despiciunt, quia
gustato spiritu, despicit omnis caro Orationum
mortalis

Seet. II. de Profes. Religiosa Dubia. 183

moris meditatio; & consideratio ignis æterni. O quam stultum, pro breui voluplatē, æterna, supplicia sustinere?

CAPVT V.

De voto Obedientia.

¹⁰ **Ex Obedientia voto Religiosus ad** **X** Obedientia voto Religiosus ad plura tenetur. Primò, ad Regulæ præcepta. Secundò, ad non agendum contra Regulam, aut mandatum superioris ex contemptu; necut verò, ex contemptu violare, qui contra facit non ex negligentia, & cupiditate, sed quia non vult Regulam, aut superiori esse subiectus. Lessi. l. 2. c. 4. t. dub. 9. n. 74. D. Tho. 2. 2. q. 186. a. 9. Caiet. & Sylu. ibi. Tertiò ad omnia, quæ superior iuxta Regulam aut institutum præcipit. Et quidem si in virtute Sanctæ Obedientiæ imperet, sub mortali debet obedire; si vero hac præcipiendi forma non utatur non videtur velle sub lethali obligare, nisi aliunde constet. Sanch. l. 6. Moral. c. 1. n. 8. Valq. 1. 2. d. 154. c. 4. n. 20. Quod, si superior præcipiat aliqua contra Regulam, non tenetur subditus obtemperare, nisi forte ille possit fortasse in ea parte Regulæ dispensare, & legitima causa contrarium præcipiendi subfit. Caiet. 2. 2. q. 104. a. 5. Quintò si superior præcipiat aliquid supra Regulam ut ire ad infideles, ubi manifestam mortis, vel servitutis adest, longo tempore ieiunare, à cœnibus ad vnum vel duos menses abstinere; haud tenetur inferior obedire, quia superiori potestas datur, ut subditos secundum Regulam perficiat, non ut ad maiora obliget. D. Tho. 2. 2. q. 104. a. 5. ad 3. Nauar. sum. c. 2. n. 39. Mann. to. 2. sum. c. 9. n. 1. Azor. to. 1. l. 3. c. 11. q. 19. Porro licet hæc & similia imponi nequeat ad virtutis exercitamentum, possunt tamen ad alicuius criminis poenam imperari. Vel si pueniunt necessaria ad vota seruanda Sic Monialibus arctissima clausura præcipitur, etiam si eam antea non vovissent.

Item ob aliquam publicam necessitatem quandam austeriora possunt omnibus ad tempus imponi, quia & hoc est Regulæ consentaneum. Corduba in Reg. S. Franc. c. 10. q. 2. Sylu. nest. v. Religio 6. q. 6. Sylu. 2. 2. q. 104. art. 5. Caramin. in Reg. S. Bened. d. 50. & 51.

Scandalo cessante, non tenetur Religiosus obedire, quando superioris præceptum fundatur in falsa præsuppositione: ut si Religioso imponatur poena pro delicto quod vere non patrauit, quando præceptum sit secreto exequenda, subditus ad eam non tenetur; si vero in publico, obligatur ob aliorum exemplum, quia in priori casu poena non imponitur ad aliorum exemplum, sed ad propriam correctionem, quia innocens non indiget. Valq. 1. 2. q. 96. a. 5. d. 174. c. ult. Sanch. l. 6. De cal. c. 2. n. 11.

Si dubiet subditus, num res præcepta sit licita, obedire tenetur, maxime si obediendo sibi, vel tertiæ personæ magnum damnum in rebus, honore vel fama, aut corpore non timeat. Alias in hisce casibus non tenetur in dubio obedire: Ut si superior interroget de proprio, vel tertij delicto, & est dubium, an iuridice roget: tunc in eam partem inclinandum est, in qua minus damni, & periculi apparet, & ea est amplectenda, ac proinde non obediendum. Tum quia maius est periculum illud imminens, quam semel non obedire. Tum quia in dubio fauendum est reo, & ei, de cuius damno agitur: etsi enim subditus non est in possessione suæ libertatis, est tamen in possessione suæ securitatis, seu iuris, quo possit se rebus periculosis conseruare. Unde non tenetur, in ea se conicere, nisi constet, superiorem iuste præcipere, similiter si Prælati tibi præcipiat longum agere iter aut rem valde difficilem inire, ut longam abstinenciam, vel aliud opus valde austum, & tunc dubites, an possit superior, id tibi imperare, non teneris cum tanto incommodo statim obedire, donec constet tibi de iure præcipiendi, quia tanta rei difficultas vna cum dubio potestatis imperandi, præponderat possessioni superioris, & fauet potius subditi libertati. Medina 1. 2. q. 19. a. 6. dub. 4. Mann. p. 2. sum. c. 9. n. 3. Diana p. 4. tr. 3. resol. 9. Sotus de secreto, memb. 3. q. 2.